

ศุวิข ธีระโคตร : การพัฒนาฐานช่องทางบริการดิจิทัลเพื่อสุขภาวะผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (THE DEVELOPMENT OF DIGITAL HEALTH SERVICES PLATFORM FOR ELDERLY WELL-BEING IN NORTHEAST THAILAND)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.วีรพงษ์ พลนิกรกิจ, 335 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานการณ์สุขภาวะและการรู้เท่าทันสุขภาวะของผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2) ศึกษาสภาพการบริการดิจิทัลเพื่อสุขภาวะผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (3) พัฒนาฐานช่องทางบริการดิจิทัลเพื่อสุขภาวะผู้สูงอายุ เป็นการวิจัยและพัฒนา รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ข้อมูลเชิงคุณภาพรวบรวมโดยการสนทนากลุ่มผู้ให้บริการสุขภาวะผู้สูงอายุใน 5 จังหวัด ด้วยการสุ่มจากจังหวัดแบบมีระบบแบบเส้นตรง การออกแบบและพัฒนาฐานช่องทางบริการดิจิทัลใช้ปัจจัยที่วิเคราะห์ได้จากสถานการณ์สุขภาวะของผู้สูงอายุและสภาพการบริการของผู้ให้บริการสุขภาวะเป็นหลัก การทดลองใช้ฐานช่องทางบริการดิจิทัลกับผู้ใช้ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 97 คน ด้วยโดยการเลือกแบบเจาะจงแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาชเท่ากับ 0.90 ขึ้นไป สถิติที่ใช้เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพรรณนา สถิติอนุมาน การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ถดถอย และการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. สถานการณ์สุขภาวะผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาสุขภาวะของผู้สูงอายุที่กล่าวถึงมากที่สุด ได้แก่ การมีโรคเบาหวาน ความดันโลหิต ความเสื่อมของข้อและกระดูก ความเศร้าและความเหงา และการขาดการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน นอกจากนี้ ผลสำรวจแสดงให้เห็นว่า สุขภาวะของผู้สูงอายุมีผลมาจากปัจจัยความพึงพอใจในชีวิต ตัวกำหนดทางสุขภาวะ และรายได้ ตัวกำหนดทางสุขภาวะของผู้สูงอายุที่สำคัญคือ รูปแบบการใช้ชีวิต และการได้รับบริการทางสุขภาวะจากภาครัฐ การรู้เท่าทันสุขภาวะของผู้สูงอายุมีผลมาจากแรงจูงใจและความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยีเว็บ มีการใช้โทรศัพท์แบบสมาร์ตเพื่อเข้าใช้งานแอปพลิเคชันเพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นผ่านไลน์ (Line) และมีการรู้เท่าทันดิจิทัลอยู่ในระดับปานกลาง

2. สถานภาพการบริการดิจิทัลเพื่อสุขภาวะผู้สูงอายุ พบว่า มีครบทุกมิติสุขภาวะโดยดำเนินงานบริการสุขภาวะแบบผสมผสาน ระหว่างนโยบายบริการสุขภาวะและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ภาครัฐกำหนด และแผนการบริการสุขภาวะเชิงรุกของท้องถิ่น สำหรับการนำเทคโนโลยีเว็บในการให้บริการสุขภาวะ พบว่า ใช้เพื่อสื่อสารและประสานงานระหว่างผู้ให้บริการสุขภาวะและภาคีผู้มีส่วนร่วมให้บริการสุขภาวะผู้สูงอายุในชุมชนเป็นหลัก

3. ฐานช่องทางบริการดิจิทัลเพื่อสุขภาวะผู้สูงอายุที่พัฒนาขึ้น เป็น โปรแกรมประยุกต์บนเว็บใช้งานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีฟังก์ชันสำหรับ 3 กลุ่มผู้ใช้ ประกอบด้วย (1) ผู้สูงอายุ ได้แก่ ห้องเรียนรู้สุขภาวะดิจิทัล และแบบประเมินสุขภาวะออนไลน์ (2) ผู้ให้บริการสุขภาวะ ได้แก่ ระบบจัดการเนื้อหาและสื่อดิจิทัล และระบบจัดทำแผนการปฏิบัติงานบริการสุขภาวะผู้สูงอายุ และ (3) ภาครัฐที่มีส่วนร่วมกับการบริการสุขภาวะในพื้นที่ ได้แก่ ห้องเรียนรู้การปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุ ผลการทดลองใช้งาน พบว่า ผู้ให้บริการสุขภาวะมีความเห็นว่า ฐานช่องทางนี้มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมผู้สูงอายุและนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการรู้เท่าทันดิจิทัลของผู้สูงอายุก่อนและหลังการใช้งานไม่ต่างกัน แต่ผู้สูงอายุมีความสามารถใช้โปรแกรมประยุกต์เพื่อการจัดการด้านสุขภาวะของตนเองสูงขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การบริการสุขภาวะผู้สูงอายุควรให้บริการด้วยกิจกรรมบนเทคโนโลยีเว็บและกิจกรรมทางสังคมในปริมาณเท่า ๆ กัน นั่นคือ (1) การบริการสุขภาวะด้วยเทคโนโลยีเว็บ ซึ่งต้องเตรียมฟังก์ชันของฐานช่องทางที่ครบถ้วนสำหรับทุกกลุ่มผู้ใช้ และเตรียมความพร้อมด้านทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล และ (2) การบริการสุขภาวะผู้สูงอายุด้วยกิจกรรมทางสังคมซึ่งส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้สูงอายุทุกมิติสุขภาวะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

SUWICH TIRAKOAT : THE DEVELOPMENT OF DIGITAL HEALTH SERVICES PLATFORM FOR ELDERLY WELL-BEING IN NORTHEAST THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. WEERAPONG POLNIGONGIT, Ph.D., 335 PP.

WELL-BEING SERVICE / WELL-BEING SERVICE PLATFORM / DIGITAL LITERACY / WELL-BEING SERVICES STATE /DIGITAL SERVICES

This research aimed at: (1) exploring the well-being situation and wellness literacy of the elderly in the Northeast of Thailand, (2) understanding the state of digital health services for the elderly, and (3) developing the digital health services platform for the elderly. This research applied a research and development (R&D) method in which the quantitative data had been collected from the questionnaire provided to the elderly sample group of 400 living in the Northeastern Thailand, using the simple random sampling technique. Additionally, the qualitative data was obtained by focus group discussion with the health service staffs who work with the elderlies from 5 provinces chosen by a linear systematic sampling technique. The design and developing of digital health services platform was majorly based on the effective factors derived from the elderly's well-being situation and the existing health services offered by staffs. Practically, the developed platform was tested with a group of 97 elderly in Nakhon Ratchasima province chosen by purposive sampling. Questionnaires were the data collection tools contained the Cronbach's reliability coefficient of > 0.90 . Several statistical approaches were utilized for data analysis including descriptive statistics, inferential statistics, content analysis, regression analysis, and exploratory factor analysis.

The research findings are as follows:

1. Regarding the elderly's well-being situation, most mentioned problems were diabetes, blood pressure, osteoarthritis, depression and solitude, and social isolation. Moreover, the survey result indicated that the elderly well-being relied on their daily-life satisfaction, determinants of well-being, and income. Explicitly, the key determinants of the elderly's well-being consisted of life style and health services from the government.

Similarly, the elderly's wellness literacy was a consequence of their motivation and satisfaction in using web technology. It was also found that the elderly normally used the application on their smart phones to typically communicate with others through Line Application and their wellness literacy was found at a moderate level.

2. The state of the digital holistic health services for the elderly through a blended services operated under the government well-being services and life-quality development policy and the community-based proactive health services. In term of the use of web technology in health services, it was mainly used to support the communication and cooperation between the health service staffs and their partners in the community.

3. The developed digital health service platform was exactly a web-based application available on the Internet for three groups of users including (1) the elderly, allowed to use the digital well-being classroom and online well-being self-assessment; (2) health service staff, allowed to use the content and digital media management system and the operative planning system for the elderly's health service; and (3) health service partners, allowed to use the elderly's health service operation classroom. After the trial of the developed platform, the health service staffs recommended that this platform could perform effectively and was definitely suitable for Thailand's elderly society and the Thailand 4.0 era. Interestingly, there was no difference found in the elderly's opinions toward digital literacy between pre- and post- testing. In spite of that, they were more capable to use the application to manage their own well-beings.

In conclusion, this research revealed that the elderly's effective health services should be offered equally on web technology as well as on other social activities; namely, (1) offering the digital health services on web technology with all required functions for all-level users as well as preparing the users with digital literacy and knowledge, and (2) offering the services through effective social activities to bring about the elderly's holistic and sustainable health conditions.

School of Information Technology

Academic Year 2019

Student's Signature

Advisor's Signature

Sit Sirakot

W. Polvijonjit